

اثرات عصاره اتانولی دانه رازیانه بر غلظت سرمی هورمون های جنسی در

موش های صحرایی ماده پلی کیستیک

آرزو شیردل¹، ابوالفضل بایرامی^{2*}، فریبا محمودی³، شیما رحیم پوران⁴، عزیز حبیبی⁵

1- دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی جانوری، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی،
(arezooshirdell70@gmail.com)

2- *نویسنده مسئول: دانشیار گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی

3- گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی

4- گروه شیمی کاربردی، دانشکده شیمی، دانشگاه تبریز

5- گروه شیمی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی

چکیده

محیط زیست یک گنجینه درمانی وسیع از گیاهان در اختیار بشر می باشد. اساس حفظ گیاهان دارویی محیط زیست و توسعه پایدار، بهره برداری منطقی و اصولی از محیط زیست و منابع طبیعی، حفظ و حراست آنها است. یکی از گیاهان دارویی، گیاه رازیانه است که دارای اثرات استروژنی و آنتی اکسیدانی بوده و برای درمان بیماری زانه PCOS به کار می رود. از علائم مهم سندرم تخمدان پلی کیستیک افزایش ترشح هورمون های LH نسبت به FSH و نیز افزایش آندروژن ها است. ده موش صحرایی ماده بالغ مبتلا به PCOS (گروه کنترل PCOS (تزریق 0.5 ml سالین) و گروه PCOS دریافت کننده 150 میلی گرم بر کیلوگرم وزن بدن عصاره رازیانه) و پنج موش کنترل سالم (0.5 ml سالین) انتخاب شدند. با روش رادیوایمنواسی میانگین غلظت سرمی LH و FSH تعیین شد. عصاره رازیانه سبب کاهش معنی دار غلظت سرمی LH و افزایش FSH در مقایسه با گروه کنترل PCOS شد ($p \leq 0/05$).

واژگان کلیدی: رازیانه، PCOS، LH، FSH

1- مقدمه

اکثر گونه های گیاهی در طی تاریخ مصرف دارویی پیدا کرده و از دیر باز برداشت آنها از طبیعت انجام می گیرد. برداشت های غیراصولی به دلیل افزایش رویکرد مردم به استفاده از داروهای گیاهی سبب شده که این پتانسیل طبیعی کاسته شده و همین عامل منجر به تخریب عرصه های طبیعی و محیط زیست می شود (مومنی، 1384). پایه و اساس حفظ و نگهداری گونه های گیاهان دارویی، بهره برداری منطقی و اصولی از محیط زیست و منابع طبیعی، حفظ و حراست آنها است (عباسی و همکاران، 1391). یکی از گیاهان دارویی، رازیانه با نام علمی *Foeniculum vulgare* با کاربرد در درمان بیماری های زنانه است. رازیانه حاوی آنتول بوده که این ترکیب یا پلیمرهای آن به عنوان فیتواستروژن عمل می کنند (Javadi و همکاران، 2008). سندرم تخمدان پلی کیستیک (PCOS) یکی از مهم ترین عوامل ناباروری در زنان است که با اختلالات هورمونی متعدد از جمله افزایش هورمون های LH، استرادیول، تستوسترون و کاهش هورمون FSH همراه است. زمانی که غلظت هورمون LH نسبت به FSH در PCOS افزایش پیدا کند، تخمدان ها به طور ترجیحی سنتز آندروژن ها را افزایش می دهند. گزارش شده که در بیماران PCOS میانگین روزانه تولید استروژن و آندروژن افزایش داشته که این بستگی به تحریک LH دارد (Metha و Marx، 2003). LH ترشحات جسم زرد را بعد از تخمک گذاری برای تولید پروژسترون تحریک می کند که سرانجام منجر